І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 73. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го КВІТНЯ (APRIL) 1960 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 73. VOL. LXVII.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес!

Олег Лисяк

У Великий День

Не раз підносяться голоси, особливо при такій нагоді як тепер, коли святкуватимемо празник світлого Христового Воскресіння, що ми забагато прикладаємо уваги не до духових, суттєвих, вартостей таких Свят, але до обрядових, чи навіть регіонально - побутових справ, зв'язаних з святкуванням.

Можливо, що це правда. Ці, які заступають такі погляди, це люди розумні, освічені, вони без сумніву стоять на вищому щаблі нашої інтелектуальної ієрархії. Вони послуговуються аргументами в роді тих, що, мовляв, не в свяченні пасок суть Великодньої Містерії Воскресіння, що й без слів „не я б'ю, шутка б'є, від нині за тиждень буде Великдень!" — можна ввійти в передсвяточний піднеслий настрій, і що ні писанки, ні навіть не великодні дзвони, не є тим, що найважніше в святкуванні Великодня.

Трапляється, що деякі наші інтелектуали вказують на те, що в обрядовщині, між гагілками, писанками, крашанками і пасками та бабками, можемо загубити містичний сенс, замкнутий у величній пісні „Христос Воскресе!" А втім і сама ця пісня не є ще невідкличним атрибутом Великодня, твердять знавці. Інші християнські народи співають при нагоді Великодня інші пісні, але і вони так само радісно відзначають день Воскреніння Сина Божого, як і ми.

Кажуть не раз, що нам треба включитися у всесвітню, не обрядову, але справді релігійну, духову спільноту, зрозумівши дійсний сенс того що ми святкуємо, не розгубитися в обрядовщині, стати членами великого, всеобіймаючого кола, що святкує християнські свята разом, не дивлячись на форму, але на зміст.

Можливо, що все це правда. Можливо, що ми забагато ваги прикладаємо до традиційних наших обрядів, до Великоднього питомого святочного настрою, до усього того, що ми привезли з-поза Океану, з країни, де не святкується тепер дня Христового Воскресіння, з країни, яку „всеобіймаючий" світ, якого частиною ми є, майже зовсім забув, і якої цей світський світ не хоче собі пригадувати, бо це перешкоджує його „вершинним" комбінаціям.

Не хоче цей світ знати, що тепер, коли урядують всякі комісії „прав людини" у різних Об'єднаних Націях, коли стільки говориться про свободу для різних, не раз і поганських народів, що в цій самій хвилині мільйони людей святкуватимуть День Воскресіння Сина Божого так як перші християни: в катакомбах, в тюрмах, в далеких таборах невільничої праці, у камерах смертників, у цілковитому забутті тими, які з рації свого християнства і своєї світської потуги повинні заступитися за гнобленими і покривдженими — співхристиянами.

Як часто дає силу перенести важку долю нашим далеким, забутим, пригнобленим браттям на рідній землі якраз не що інше, як те, що часом називається „обрядовщиною": якась прихована писанка, з часів, коли не було ще немилосерної тіні мвд-иста над головою... Великодній обхід навколо церкви, коли в руці трималося пахучу воскову свічу, а навруги ступали дядьки з твердими, поморщеними обличчями, на яких написана була не лише тверда селянська доля, але і згадка про дні, коли вони святкували Великдень з багнетом і крісом в руці...

— Затямте си діти, той Великдень, — говорив дядько в сіраці, з гострим вірлиним носом, з глибокими морщинами на порізаному вітрами обличчі. Колись як на дорозі знайдете. Це наш Великдень. Це наше. Наше, не французьке, не англійське, а наше. Українське. Я був в світі, був і в Гамериці. Виростете, розуму наберетеся, хто знає куди вас доля понесе... А той Великдень, у нас на селі затямте си. Легше біду вітримаєте.

І тицяв нам у молодечі руки великі воскові свічі, куплені у самому Львові, у кооперsucces „Достава" на Ринку, а ми дотулювали ці незапалені свічі до його горіючої, і йшли за ним, ряд за рядом, цілою процесією за пан-отцем, по м'якій, болотнистій весняній землі, у якійсь там Скваряві чи Винниках, чи як там те село, чи містечко, називалося.

Христос Воскрес! — вдарило з всіх грудей, коли відкривалися двері старої церкви, і ми знали всі — великі, малі, старі і молоді, що це настав вже Великий День. Наш, український Великдень, якому нема таки рівного на світі, хай цей світ буде щераз стільки високо інтелектуально освічений, всеобіймаючий і необрядовий.

Обрядовщина? Хай буде! Навіть — регіональна обрядовщина. Залишімся при ній при нашій власній релігійній традиції, при наших власних обрядах. Допоможуть вони нам і надалі пережити не раз важкі часи, як вже не раз допомагали.

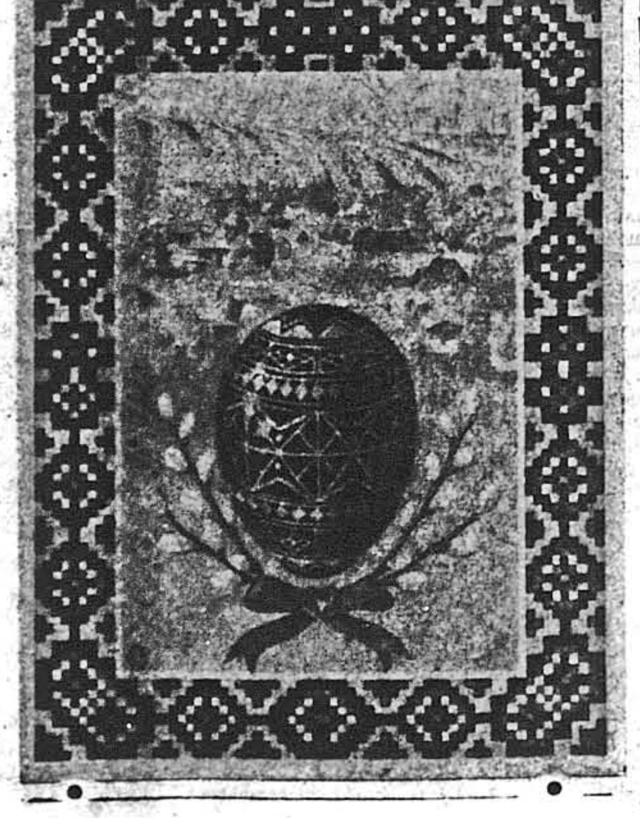
Завтра чи післязавтра пірнемо знову в чужий, твердий, незрозумілий нам світ. Сьогодні — це наші Великодні Свята, сьогодні — коли мовчать великодні дзвони на нашій Ватьківщині.

Сьогодні, коли мовчать дзвони св. Софії і св. Юрія, коли ні в Скваряві, ні у Винниках, ні в П'ятихатках, ні в Берегові не святкують Великодня, хай полине в простори, через океани, понад високі гори, хай перелетить через верх Говерлі і залетить у Рідний Край наше рідне „Христос Воскрес!" — наша пісня про Сина Божого, що смертю смерть переміг.

У ЖЕНЕВІ ПОЧНЕТЬСЯ НОВА КОНФЕРЕНЦІЯ АТОМОВИХ ФАХІВЦІВ

Женева. — У четвер 14-го квітня ц. р., на 197-му з черги засіданні конференції в справі припинення атомових дослідів, совєтський делегат Семйон Царапкін тріюмфально заявив, що він дістав з Москви згоду совєтського уряду на західню пропозицію, щоб негайно скликати нову конференцію атомових фахівців для справи малих підземних вибухів. Цих вибухів не можна покищо контролювати теперішніми підслуховими апаратами і тому ЗДА відмовились включити їх в договір про припинення взагалі всіх дальших таких експериментів. Зате ЗДА й Англія погодились, щоб проголосити мораторію також і на ті підземні вибухи, якщо атомові фахівці й техніки почнуть працювати над удосконаленням підслухових апаратів. — Ото ж вже 11-го травня почнеться ця нова конференція атомових фахівців. Тим часом перервано конференцію для припинення атомових дослідів на час Великодніх свят, до 25-го квітня ц. р. Вони перервуть наради знову в половині травня, якщо покличуть їх як фахівців на конференцію „на вершинах". Семйон Царапкін заявив, що він переконаний, що Схід і Захід дійдуть до порозуміння в справі припинення всяких дальших атомових експериментів. Коли його журналісти запитали, чи це станеться „до найближчого Різдва", то він засміявся і відповів, що „має надію".

На паралельній Женевській конференції про міжнародне роззброєння західні делегати запропонували, щоб приступити до розгляду договору про припинення продукції атомової зброї. На те Валеріян Зорін відповів, що воно не було б ніяким роззброєнням і настоював знову, щоби прийняти принцип про генеральне і тотальне роззброєння. Західні делегати відповіли, що було б неможливо взагалі сконтролювати знищення існуючих атомових запасів зброї, якщо не відомо, де вони знаходяться і якщо договірні держави не погодяться на контрольоване припинення продукції атомового матеріялу для військових цілей. Тут американський делегат Фредерік Ітон вичислив американські атомові лябораторії та спитав Зоріна, де саме такі лябораторії знаходяться в Совєтах. Зорін — очевидно — промовчав цю справу та повторив давні совєтські теревені. Таким чином конференція про міжнародне роззброєння не ступила від 15 березня ц. р. ані кроком вперед.

Богдан Лепкий

В ДЕНЬ ВОСКРЕСЕННЯ

Земле, моя ти рідна, добра нене,
Вітай мені зі святами, з весною!
Покрийся збіжжя лавою густою,
Хай буря мимо йде понад тобою
І хай ім'я твоє буде благословенне!

Зрости в своїм родючім, горнім лоні
Кожніське зерно, що з сівні упаде,
Хай приберуть тебе сади-левади
І тихий мир нехай між ними сяде,
Блаженні хай будуть спрацьовані долоні!

Пантелеймон Ковалів

„УВІЙДІТЬ УСІ В РАДІСТЬ ГОСПОДА СВОГО"

В святій євангелії є одно дуже важливе місце — це вчення про те, що Ісус Христос зійшов на землю не тільки для того, щоб навчати нових основ життя, але для чогось важливішого. На землі було багато вчителів, філософів, які шукали в світі істини. Ісус Христос так само був учителем, але навчання істини не було основним Його завданням. Христос жив у світі тільки для того, щоб сповнити те, що повинно бути сповнене. Ісус Христос, Син Божий, зійшов на землю, щоб сповнити свою викупну місію, але не вченням тільки, а стражданням, смертю на хресті та переможним Світлим Воскресенням. Його вчення, проповідь про царство Боже, це був Його підготовчий етап для завершення викупної місії.

Життя Ісуса Христа на землі було коротке, хресне. Метою Його життя були ті хвилини, коли Його привели до Пилата, а далі повели на Голготу. На Голготі кінчилась викупна місія Христа. Він сам ствердив це в останню хвилину свого життя словом „звершилось". Звершилось викуплення роду людського смертю Ісуса Христа, Сина Божого. Однієї краплини крови безгрішного Агнця було досить, щоб викупити всі гріхи людські, очистити від зла кожну людську душу.

З другого боку, з Голготи почався розпад стародавнього світу. Слабість старого світу не була слабістю слабого, а силою, що переходила в слабість перед лицем Христової Істини. Рим і Єрусалим ще були сильні тоді, але ж почали вже занепадати. Рим, отой леґендарний Рим, що запанував над багатствами Картагени — той Рим став валитися в світлі Христової Істини, що засяла над світом. Представник Риму Пилат, поставлений оберігати правосуддя, був розгублений, коли до нього привели Христа; він міг тільки спитати: „Що таке істина?"

В Гробі Господньому була похована вся слава стародавнього світу. Це був кінець епохи, що була тільки людською історією. В Христі, що воскрес із мертвих, постала славна нова епоха, і її світло, світло євангелії, Божої Істини, нині горить над людством. Христос прийняв смерть на хресті, щоб у третій день воскреснути. І Він воскрес, як було написано, як віщували пророки, своєю смертю подолавши смерть. Апостол Павло каже: що „Христос, уставши з мертвих, уже більш не вмре; смерть над ним більше не панує" (Рим. I, 6-9).

Божа благодать у Христі зійшла на грішний світ, щоб „як Христос устав із мертвих славою Отця, так і ми в обновленні життя ходили" (Рим. 6-5). І цій благодаті кожний повинен піти на зустріч, бо тільки тоді прощаються гріхи, коли людина приймає Христа, приймає Його з вірою і любов'ю.

Віра в Воскресення Христове — це віра в Його Божественну спасальну силу, якою Він переміг найбільше зло в світі — смерть; це віра в Його любов і милосердя; це віра в чесноти життя, які Він освятив своєю кров'ю на хресті.

Нині до всіх промовляють слова радісних пасхальних пісень, до всіх звертається в цей радісний день нашого спасіння Іоан Золотоустий: „Увійдіть усі в радість Господа свого... Багаті і вбогі разом веселіться... Нехай ніхто не засмучується гріхами, бо прощення з гробу засяло".

Христос Воскрес!

Е. Дороцька-Кулик

Зіркочолі каштани

Невеличкий кошик, а в ньому мала бабка, три крашені яєчка, писанка, шматок ковбаси і кусник сира. Оце і все, що для традиції зготовлене до свячення. Із цим святочним добром спішу до церкви, щоб посвятити. І як звичайно спішуся. Скоро... скоро... Тут у цій країні все скоро, скоро. В тому поспіху приходить один такий день, — одне свято. Свято воскресення Сина Господнього, — свято пробудження природи, — свято кипучого життя-надії.

І ось іду. З любов'ю поглядаю на кошик, в якому червоне яєчко і розкішна писанка, притулившись одне до одного, наче розказують якусь таємницю... Гей-гей, далека моя рідна країно! Ось бач, як хуртовина відірвала мене від тебе і закинула на далеку чужину... З шумом прокочуються і минають мене блискучі авта. Ревуть на закрутах блищать червоними очима, мов несамовиті потвори. Скоро... скоро...

Не хочу бачити цього. Не хочу. Не хочу спішитися! І думки мої, наче табун сполоханих коней, втікають у минуле...

...І ось Великдень... Там, вдома, де на широких полях розкинулися хутори, де пахнуть бузок і черемха, де цвіла моя молодість... Надворі ще не починало світати, але у хаті вже метушня. Всі на ногах, збираються до церкви. Ось на столі ночви, а в них паска, наче колесо у найдорожчому „каділякові", виросла на втіху матері висока та розкішна. Мусіли челюсті валити, щоб витягти з печі. Рум'яна, підперезана косою, уся в хрестах та візерунках, мов дівчина у вінку. Поруч неї печене порося, із хроном у роті, а там окорок із пуд вагою, ковбаса ліктів зо три, ясць із півкопи, крашанки, сир, хліб, сіль і все, що давній звичай наказує святити.

Ось уже всі причепурені, готові йти до церкви. На мені біленька вишивана сорочка, сині шаравари, широкий пояс і нова сива „козацька" шапка, моя найбільша гордість. Сестря, наче писанка, у віночку і стрічках. Мати шелестить новою спідницею. Перед хату вкочується бричка, запряжена молодими кіньми. Коні зіркаті, каштани. Хороші, неспокійні — гордість батька. На них нова шкіряна упряж, уздечки і мідяні спряжки блищать. Батько із братом насилу виносять ночви з приготованим до свячення добром і з любов'ю та увагою ставлять на бричку. Надворі ще темно, але вже треба їхати, бо до церкви не близько.

Ще пішли в хату то за батогом, то ще за дечим, і набожно виходимо на подвір'я. А де ж коні з бричкою і ночвами? Нема! Може у ворітню поперлися? Та ні! Чи не побігли вулицею? Куди ж, воріт не відчиняли! Якраз над'їздить дядько Степан, що вже своїх відвіз до церкви, а сам вертається додому, бо корівка на порі, то треба глядіти. Питаємо — не бачив. І дядько пристає коло воріт, і йде на поміч шукати. Ану, світіть ліхтарні, може де в сад забігли. Нема! Бігаємо по всіх закутках із ліхтарями в руках, заглядаємо і до курника, і до свинюшника, і до Бровкової буди — ані сліду.

Серед ночі блимали наші ліхтарі, наче великі святойванські червачки, перелітали з місця на місце. А коней як нема, так нема!! Певно украв хтось! Ох, горенько та лихо, заголосили, і що ж тепер робити!? Ану, обійдіть ще гній, може там? В кінці подвір'я коло стаєн стояла величезна мов хата, гора гною. Батько дуже дбав, щоб його акуратно укладати і вивозити серпентиною вгору. Обійшли гній разів зо три. Ані сліду. Батько тільки руки розвів. Мати охкає, а сестра в плач. Ось тобі і Великдень! Нечиста сила та й більше нічого! Вже нема де шукати. З горя батько із дядьком Степаном стали перед хатою і, скрутивши з газети цигарки, закурили. А в церкві вже дзвони роздзвонилися, на ввесь округ голосять, що Христос воскрес! А ми всі наче в чаду. Пропав і настрій святочний, і радість, і сподівання.

Стоять усі і охкають. А що скажуть свояки та приятелі, що нас у церкві нема? Наче у тій пісні: „Ой там куми п'ють, ой там мене ждуть, — що за новина, що куми нема". А надворі вже сіріє і незабаром сонце зійде. Від церкви вже несеться гомін, — знак, що вже посвятили паски і народ спішить додому. От лихо! Що ж, покурили батько із дядьком, і вже дядько додому почав збиратися, коли у білому тумані на самій горі наче щось забовваніло. З віддалі це виглядало так, наче хтось пам'ятник Хмельницького переніс на нашу гору гною. Що то туман не творить... Ба, ні, таки там щось є... Що за мара?.. Підходимо ближче. І що ви скажете! — на самій горі в тумані стоять наші коні з бричкою!... Тихесенько — ні чичирк! — наче вкопані! З переляку, бо молоді й дурні, ніколи так високо не були. На бричці ночви, похилилася трохи набік, паска, яйця і сир — усе на місці, тільки порося випало і зарилося припеченим писком у гній. Що ж, такого рахувати роду, туди його й потягло!

— Ох, ви ж нечиста сила! — сплеснув батько руками! — Куди ж вони забралися! І як їх тепер на землю стягнути? Бодай же ви були пропали!

А мати; — Ну годі, старий, не клени — Великдень! Давай паску! Дядьку Степане, зробіть милість, їдьте чимскоріше до отця Купріяна, хай з ласки своєї посвятить. Слава Господу, що так скінчилося. — І дядько Степан затяв коні, поїхав святити.

А потім три дні веселих радісних свят. Славив народ Воскресшого Христа. Розколисалися дзвони у радісних звуках — розбриніли хутори та села у гагілчаних співах. І ніхто й не ждав і не думав, що таких Великоднів уже не буде багато. Життя плило спокійно, розважно, весело. На все було доволі часу. І на працю, і на відпочинок. Та незабаром знялася страшна хуртовина, що розметала нас по світу, а з нею прийшли варвари, що, під шумним кличем щасливого, культурного і радісного життя, принесли загладу і смерть, знищили красу, добробут і радість моєї рідної країни, до якої завжди з тугою линуть мої думки.

— „Воч"! — кричить хтось ізбоку, і в мої вуха вривається різький вереск трубки. — Куди лізеш, не бачиш авта!

Думки мої, мов табун коней, повільно вертаються з далекої мандрівки. Ні, це не там, це тут... Там уже нема нічого... І сліду нема по хуторі, не цвітуть бузок і черемшина. Зрубали. Там ще не воскрес Христос.

Сповнився тільки батька великодній проклін: пропали зіркочолі каштани. У голодний рік, згинули в колгоспі.

ЗДА ВИПУСТИЛИ РАКЕТУ ПОЛЯРІС ІЗ ГЛИБИНИ 200 СТІП ПІД ВОДОЮ

Сан Клемент Айленд, Каліфорнія. — Командування фльоти ЗДА сповістило, що в четвер дня 14 квітня ц.р. відбулося успішне випущення ракети „Поляріс" із глибини на яких 200 стіп під водою. Випущено цю довгу на 28 і пів стіп ракету через спеціяльно сконструйовану трубу (руру) і вона пробившися понад поверхню моря, досягла 1.800 стіп висоти. Це є перше успішне випущення цієї ракети, бо попередня спроба, що відбулася дня 27 березня ц.р., закінчилася невдачею. Представники військового командування вважають, що успішна спроба з випущенням ракети „Поляріс" із підводної позиції є дуже важливим кроком вперед у випробуванні її бойової оперативности і вона доказує, що вже наприкінці цього року буде можливо випускати ракету „Поляріс" із підводних човнів. Дотеперішні спроби випускання цієї ракети із звичайних (надводних) кораблів були теж успішні. Ракета „Поляріс" у своєму вже завершеному стані буде вистрілювана головним чином із підводних човнів, керованих атомовою енерґією, але конструктори її беруть до уваги теж можливість її випускання із рухомих суходільних засобів транспорту, таких, як поїзди і вантажні авта. Після того, як у вересні ц.р. буде готова перша ракета „Поляріс", а рік пізніше їх буде стільки, що можна буде передати іншим союзним державам в Европі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St, Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

З Великодньою радістю

З Великодніми Святами, з гомоном дзвонів і воскресних пісень, з вітуванням великої новини про Воскресення Христове, з усією великодньою радістю пов'язані в багатьох людей то спогади про весняні дні минулої молодости, то образи далекої, давно залишеної Батьківщини, то візії постатей, що святкували колись разом із нами і що їх сьогодні немає поблизу чи й узагалі поміж живими.

Ці спогади і радісні й болючі, але ж, як і колись в Україні, коли з радісними великодніми святкуваннями пов'язувано і відвідування могил, і Богослужби над ними, так і тепер — далеко від України — вплітається у сьогоднішню великодню радість і важка іноколи туга і пекучий біль за тим, що було, за тими, кого немає.

А водночас наші думки, наші почування і спогади, як і завжди у святковий час, поривають з радісного і достатнього довкілля, що серед нього живуть українці у вільному світі, на пойняту розцвітом провесни далеку українську землю. Де в непомірно тяжчих обставинах доводиться зустрічати нашим землякам це найбільше і найрадісніше з усіх свят.

Вони там пережили і переживають багато, може ще більше, як це можна виразити словами, багато більше, як про це можна писати в листах. Але вони перетривали, зберігаючи в серцях — як про це свідчать їхні ж таки листи, згадки і вітання — живу і непомеркну віру у Воскреслого Христа, у майбутню перемогу і панування Божого Слова і Божої Правди в Україні. Збережена ними віра починає здобувати і полонити серця й уми вихованої в матеріялістичному світогляді молоді. І тому теж, не зважаючи на ввесь терор, на всі переслідування і на всю атеїстичну, антирелігійну агітацію та пропаганду, Христова Церква в Україні існує і дзвін віруючих сердець сьогодні там голосніший, як урочиста яса чужоземних дзвіниць.

І тому з великодньою радістю пов'язується сьогодні у серцях всіх українців у широкому світі глибока віра і надія на те, що „врата адові" будуть переможені до кінця і знищені вже назавжди правдою і силою української духової і державної суверенности, світлом і величчю Воскресного Дня України.

Маяк у всесвіті

У середу 14-го ц. м. о 7-ій год. ранку випущено в Америці у міжплянетні простори нового штучного сателіта, що має спеціяльне практичне завдання — грати ролю маяка для кораблів і літаків. Коли людина без спеціяльної фахової освіти читає, що ця „морська лїхтарня" оббігатиме Землю впродовж 94-ох хвилин на висоті від 233 до 479 миль, прецизно визначаючи кожночасну географічну ширину і довжину і щопівтори години вдень і вночі передаючи через свої чотири радіоапарати інформацію про стан погоди, то таку вістку сприймає вона, як незрозуміле їй чудо техніки. Коментатори пояснюють, що цей американський „Тренсіт I Б" виключає тепер можливість такої катастрофи, яка сталася при зударі двох літаків над Гренд Кеньйоном 30 червня 1956 року, коли згинуло 128 осіб, чи при зударі двох кораблів, як це було з „Андреа Дорія" і „Стокгольмом" біля берегів ЗДА 25 липня 1956, коли згинула 51 особа. В обох тих випадках, внаслідок раптового погіршення погоди, завели апарати для визначування географічного положення. „Тренсіт I Б" — твердять фахівці — не може помилитись. Коли ж діяння його обмежене кількома місяцями, то ніщо не стоїть на перешкоді, використавши перший досвід, випускати щораз кращі й сильніші „маяки", щоб ніколи не переривалась інформаційна служба оцих сферичних роботів для кораблів і літаків.

Крім безмежного подиву для людського генія, який творить такі чудеса техніки, найближчою рефлексією є тут ствердження діяметральної різниці у підході большевиків та американців до дослідження сферичних просторів. Почавши від „Спутніка I" з 4-го жовтня 1957 р., большевики випускають своїх „спутніків" і „луніків" у найпершій і найголовнішій мірі, як засіб пропаганди, що має переконувати світ у „вищості комуністичної системи", а далі роблять це як експерименти мілітарного характеру. І коли вони дістають від своїх штучних сателітів якісь цікаві метеорологічні відомості, то ніколи їх не оприлюднюють. Америка ж відразу поставилась до програми сферичних дослідів, як до засобу, що має розкрити не одну таємницю природи. На коротку мету большевики здобули своїми „спутніками-луніками" чималий пропагандивний успіх. На довшу мету — виграє американський підхід, бо в ширикому світі мусять визнати його вищу вартість для практичних цілей. Большевики, як звичайно, задивлені на величину, кількість, на показовий ефект. Американці — на якість, на точність, на солідність. Тому Москва сконструювала „Спутніка". Але прецизні навігаційні інструменти, фотоапарати, ба навіть далековиди та годинники спроваджує — з Західньої Німеччини, Швайцарії, Англії і Америки.

Заперечення доктрини

Згідно з марксистською доктриною, в країнах із соціялістичним укладом, в країнах „побудованого комунізму", не може бути й мови про такі явища, як безробіття та страйки. Комуністична пропаганда твердить, що такі явища властиві капіталістичним країнам, і фальшиво, з перебільшенням інтерпретує безробіття і страйки у ЗДА та інших вільних країнах, а з другого боку промовчує наявність безробіття і страйків у комуністичних країнах.

Якщо йде про страйки, то, хоч вони суворо заборонені в країнах з комуністичними режимами, події останніх років довели не тільки наявність цього засобу боротьби робітництва в тих країнах, але й показали всьому світові на прикладах Східнього Берліну, Познаня, Кінгіру і недавно Темір Тау в Караганді, як безоглядно і криваво розправляються комуністичні уряди з своїми власними робітниками, коли вони ставлять свої вимоги чи протести.

Так само заперечило життя марксистську доктрину і щодо безробіття. Опубліковані у провідному польському журналі „Жиціє Господарче" ревеляції доводять, що в такій, наприклад, Польщі безробіття існує, що воно там постійно зростає і набирає навіть кризового характеру. Що більше, оголошуючи дані про безробіття в Польщі, самі ж таки комуністичні журналісти починають виявляти, що публіковані досі польським комуністичним урядом статистичні дані про стан затруднення не... відповідають дійсності, значить, признають, що всі ті дані є фальшиві. Згідно з неофіційними даними, кількість безробітних у сьогоднішній Польщі виносить уже понад 1 мільйон осіб.

Безробіття існує не тільки в Польщі. Коли стежити за умовами праці в тому самому Совєтському Союзі, то й там, зокрема в Україні, воно виявляється в неможливості дати працю всім, що хочуть працювати. Тому совєтський режим примушений розв'язувати проблему безробіття депортацією „незатруднених" на цілинні землі або на будови нових індустрійних комбінатів в Казахстані, в Сибіру чи на Далекому Сході. А в яких умовах ці нібито добровільно змобілізовані виселенці мусять працювати — показують красномовно події в Караганді. Протест цих доведених до розпуки нестерпними побутовими умовами робітників зліквідовано найжорстокішими засобами,— кривавою масакрою.

НОВІ ТИРАНИ, СТАРІ МЕТОДИ

Факт ліквідації Української Католицької Церкви в Західн. Україні безбожною большевицькою владою в 1945 році і насильне насадження казьонного московського православія не є якимось відокремленим фактом в житті українського народу і його Церкви. Ця ліквідація має свої прецеденси. Вона є нічим іншим як виявом московського імперіялізму, який не може стерпіти в Україні нічого такого, що могло б „розбивати" єдність „великого російського народу". На це історія має багато даних почавши від Ів. Грозного, через жорстокого Петра I, кровожадну Катерину II та типового деспота Миколу I, а кінчаючи на некоронованих тиранах Йосифові Сталіні та Нікіті Хрущові. Всі вони, хоча царювали в різних добах (дармащо не всі мали царські титули), однаковою мірою поборювали всі прояви української відрубности, які могли б провадити до політичної незалежности України. Для всіх їх Українська (або як вона в історії звалась „уніятська") Католицька Церква була тою силою, що релігійно відокремлювала український нарід від московського, і тому не мала права на існування в російській імперії.

Для осягнення своєї цілі московський імперіялізм не перебирав у засобах. Коли треба було вжити брутальної сили, її вживано в такій мірі, в якій тільки міг достарчити режим деспотії. Відомо, що в 1705 році цар Петро особисто мордував Василіян, а також відомо, що граф Румянцев, після скасування гетьманату на Україні, з доручення Катерини II навертав українців-католиків на православіє. Те саме ділялося й за царя Миколи I. Окрім поліції та війська, для форми вживано своїх же таки „малоросів", які ради царської милости йшли на службу московському імперіялізмові. Одним з таких малоросів за царя Миколи I був горезвісний Йосиф Семашко, який у своїх споминах виразно каже, що він робив це для „старшого брата": „Ми, русскіє дєті греко - россійской Восточной Церкві, отторженіє от общего тєла старших наших братьев..." І далі: „Уніяти не должни ожидать когда-лібо самостоятельного битія і обрєтут спокойствіє лиш тогда, когда обратятся на лоно сея Церкві і сольются в одно могущественноє тєло россіян". („Воспоминанія", I/622). Оце є суть ідеології „малоросів, які допомагали в 1839 році ліквідувати уніятську Церкву.

Російський історик того „воз'єднання" Морошкін дає свою оцінку того факту: „Ліквідація уніятської церкви мала величезне значення не тільки в церковному, але ще більше в державному відношенні — була подією, яка зв'язала на вічні часи західній наш край з Росією" (Вестник Европы, вересень 1872, ст. 66).

Одначе, люди, які мали совість (а були між ними й такі, які почували себе приналежними до української національности), називали Семашка Юдою - зрадником. Цей самий Морошкін пише: „Навіть між православними архієреями були такі, які одверто виявляли своє презирство до Йосифа (Семашка), називали його Юдою - зрадником, як наприклад, полтавський єпископ Гедеон („Вестник Европы, вересень 1872, ст. 51)).

Акт ліквідації Української Католицької Церкви переведений большевиками за тою самою рецептою, якої вживав Микола I в 1839 році. Різниця хіба лише та, що висвячення на московсько - православних єпископів Мельника і Пельвецького відбулося вже після виарештування законної Єрархії з Митрополитом Кир Йосифом Сліпим на чолі. В 1839 році Москва рішила підождати, аж вірна своїй Церкві єрархія вимре, щоб потім настановити заздалегідь підготовлену (Семашко, Зубко, Лужинський). Одначе процедура збирання підписів за „добровільне воз'єднання", тортурування „упорствующих", вивіз на Сибір — все це відбулось в 1945 році за тим самим шабльоном, що й за царя Миколи I.

Так само тоді, як і в 1945 році, ціла Московія голосно вітала знищення твердині українського духа. Про ліквідацію уніятської Церкви Морошкін писав: „Нема в російській імперії вже унії, і не може вона існувати в православній Росії". Чи ж далеко це відбігло від наказу Валуєва щодо української мови: „не було, нема й бути не може"?

Через два роки після ліквідації Унії, в 1839 році, видатний український історик Микола Костомаров вибрав для своєї магістерської дисертації тему: „Унія та її значення в західній Росії". Коли, одначе, цей історик об'єктивно представив позитиви Унії, він мусів з наказу міністра освіти Уварова свою дисертацію знищити. Отже, нічого об'єктивного і справедливого не можна було сказати чи написати про Унію (як твердить Костомаров у своїй автобіографії, подаючи розмову з архиєпископом Інокентієм). Треба, значить, було вживати, очорнення, підступу, щоб тільки осягнути імперіялістичну ціль — „воззєдинения малороссийского племени з великим русским народом". До цього служили поліція, адміністраційний апарат, для цього служила передусім російська православна Церква так само за білих царів, як пізніше за червоних царів.

Дехто з „малоросів" чи інших „братів - слов'ян" не вірив у цю підступну політику Москви, доки сам болюче не переконався на власній шкурі, до чого на московський лад здійснюване релігійне об'єднання слов'ян приводить. Хто, одначе, переконався, що направду означає оця єдина православна московська Церква, на яку силою навертано українських католиків за Катерини II, Миколи I, Александра II та Сталіна - Хрущова, — той напевно погодиться з чеським слов'янофілом Каролем Гавлічком (1821-1856), який, побувавши в Москві, писав: „Мушу признати, що волію мадярів, які є одвертими ворогами чехів і ілирців, як росіян, які підходять з юдиними обіймами, щоб всадити нас у свою кишеню".

Чи не те саме ділялося з українцями в році 1839, коли цар Микола I лицемірно казав вибити медалю з написом: „отторженные насилием, соединенные любовью" або на т. зв. Львівському соборі у 1946 р., коли після виарештування цілої єрархії зібрали горстку стероризованих відступників, щоб вони проголосили „добровільне з'єднання" з „матірньою русскою православною Церквою".

Та, не зважаючи на всі єхидні ходи, тортури і заслання, дух Української Католицької Церкви лишився непоборний. Символом її — наш Борець за Божу Правду, Митрополит Йосиф Сліпий.

ЛВЮ

УКРАЇНА У ФРАНЦУЗЬКІЙ СПІЛЬНОТІ

„Малий чоловік, який подорожує по Европі з великим гуком", — так висказався колись Ллойд Джордж про міністра закордонних справ Едварда Бенеша. Це ще більшою мірою відноситься до Нікіти Хрущова, який роз'їжджає з неймовірним гуком по цілому світі. Його роз'їзди по Франції мали частинно комічний, компромітуючий характер: — французька стриманість і гостинність дали змогу розперізатися цій, мабуть, найліпшій базарній перекупці Совєтського Союзу.

Важко з певністю твердити, що примусило Хрущова говорити в Діжоні про Україну. Може, причиною цього були численні відгуки у французькій пресі про депортованих на Корсику українців, а може їхній протест, видрукуваний у „Фіґаро", про знищення Української Католицької Церкви та заслання на Сибір 11 ієрархів. Цей протест був заготовлений у зв'язку з непохитним становищем каноніка Кіра вітати Хрущова в Діжоні. Очевидна річ, що до голосу депортованих на Корсику українців французька преса прислухалася з більшою увагою, як до тих, що залишились на волі. Протест і „одвертий лист" до каноніка Кіра були вислані якраз напередодні його рішення поквапно виїхати з Діжону і залишити функції посадника своєму заступникові. Впертість каноніка Кіра викликала прилюдний скандал, і французька католицька ієрархія хоч-не-хоч рішилась поставити справу руба: або підкоритись її наказам, або бути суспендованим. Канонік Кір вибрав це останнє.

Нав'язуючи до всього цього, Нікіта Хрущов у своїй промові в Діжоні сказав:

„Не добре вчинив Папа примушуючи посла-посадника Діжону покидати своє місто. Ви знаєте — звернувся він до французького міністра Жакіно, — у нас, в Росії, кожна держава може відділитися від Совєтського Союзу, якщо вона захоче. Якщо Україна захоче відділитися, вона може..."

Міністер Жакіно: — Але чи вона це зробить?

Хрущов: — Про це має вона рішати.

Жакіно: — Припустім, що так станеться.

Хрущов: — Отже вона може, наприклад, вступити до вашої Спільноти. І якщо вона буде у Французькій Спільноті, тоді ми зможемо зробити справжню Франко-Совєтську Спільноту.

Такі теревені можна Хрущову плести, але хай спробує хоч би один українець на Батьківщині висказати бажання, щоб Україна виступила з Совєтського Союзу

Депортовані на Корсику українці, вчитавши це у французькій пресі, негайно звернулись до своїх „ангелів-хоронителів", комісарів міністерства внутрішніх справ з такою заявою:

„Ви відібрали у нас наші карти ідентичности. Так, тримайте собі їх, бо ми приступаємо добровільно до Французької Спільноти і хай міністерство видасть нам карти нашої приналежности до вашої Спільноти". Кожному комісарові тицяли французьку газету під ніс: „Ось тут, читайте"! — Прочитавши, вони заявляли:

— Українці на Корсиці виявили свою організованість, адисциплінованість і вповні коректно трималися, отже приймаємо вас усіх до Французької Спільноти з великою радістю. Якщо Україна приступить до нашої Спільноти ми будемо найбільшою потугою в Европі".

— І комунізмові буде кінець, — додавали депортовані українці.

Якби цього можна було б справді осягнути, Україна дуже швидко стала б суверенною державою, як, наприклад, в ближчому часі суверенною державою стане Мадаґаскар. Яка величезна різниця між французьким і московським імперіялізмами!

Напередодні нашого звільнення, чи як на Корсиці кажуть „повороту на континент", для депортованих відправляв Службу Божу єпископ Корсики монс. Ліон. Українці негайно провели між собою грошову збірку, щоб оплатити автобус нашим хористам, які перебували за 80 кілометрів від нашої місцевості. Хорватський священик Лямберт дав свою згоду, щоб співав наш імпровізований хор. Мадяри також хотіли, щоб співав їхній імпровізований хор, і, коли їм не пощастило цього осягнути, не прийшли на Службу Божу. Але прийшли численні українці, поляки, хорвати, грузини і навіть кілька москалів.

У своїй проповіді єпископ Ліон підкреслив, що нас прогнано з наших батьківщин за нашу щиру любов до свого народу, за наше бажання бути вільними і жити в правді, згідно з Божими та людськими законами.

„Вірте і будьте завзяті, а напевно переможете і повернетесь до ваших звільнених батьківщин, бо без віри і завзяття ще ніхто не здобув перемоги", — закінчив свою проповідь єпископ Ліон.

Після Служби Божої першого, кого викликав єпископ до себе, був диригент хору п. Дратвінський. По черзі, як католики, так і православні, підходили до єпископа, щоб поцілувати його перстень, при чому православні підкреслювали єпископові, що вони є іншого обряду.

— Але ж ми всі в першу чергу християни і цього не сміємо ніколи забувати, зокрема тепер, коли на кожну з наших Церков іде наступ безбожництва, — відповідав єпископ.

Того ж дня погода на Корсиці була гарна, і це також піднесло настрій депортованих. Вістку, що сюди знову нас запроторять, коли Хрущов приїде на „конференцію на вершинах" 15 травня, — ніхто із депортованих не брав поважно. Ми вже були думками „на континенті", пакували свої манатки. 3-го квітня вранці нас відтранспортовано автобусами до Ажаксіо, щоб звідтам літаками відвезти до наших місцевостей, з яких 4 березня ми були депортовані.

К. Г.

НА ТЕМИ ДНЯ

БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКУ ПРАВДУ

Денверська телевізійна станція КМРА, яка є під зарядом управи публічних шкіл міста Денвер і служить виховним ціллям, від якогось часу передає серію півгодинних лекцій п. н.: Understanding Russian People."

Ці лекції відбуваються щочетверга увечері, а дає їх Вільям Сендерсон, асистент професора мистецтва при Денверському університеті.

Уже в першій лекції, розповідаючи про географічне положення Росії, доповідач ріку Дніпро включив до „русских" рік, а історію Росії почав від Київської Княжої Доби. Відділ УККА в Денвері зареагував на це листом до Сендерсона у ввічливій формі, з наведенням деяких історично-наукових даних вроби включення української старої історії в історію Росії. Однак пан Сендерсон зігнорував цього листа і далі продовжував свої лекції, в яких цілу Княжу Добу приписав Росії. І хоч під час цих лекцій іноколи згадував Україну, але інтерпретував це слово як окраїну Росії.

Одного четверга перед виступом телевізійна студія передала йому кілька терпких листів, заадресованих до управи цієї стації. Сендерсон відразу ж заявив, що лекції, що одержав кілька протестаційних листів від слухачів американців українського походження, і почав виправдуватися, що він не є ворог України, що в своїх лекціях користується джерелами російського історика Ключевського, а з творами Грушевського не обізнаний. Він сказав, що в 1918 році за уряду Скоропадського був у Києві і бачив на українцях відзнаки, яких ані назви, ані значення він не знає. Потім підійшов до таблиці і нарисував український державний герб — тризуб. А після того звернувся до глядачів українців з проханням, щоб подали йому інформацію про значення цього знака. Помітно було, що листи дуже подіяли на нього. Цим разом ін утратив свою самопевність, і його лекція до самого кінця вже ледве клеїлася. Автори протестаційних листів одержали від Сендерсона відповіді, в яких він далі викручувався своїми „джерелами" і т. п.

Листування з паном Сендерсоном дало притоку до того, що він зустрівся з членом екзекутиви Відділу УККА в Денвері, при чому виявилося, що він не є рішенням ворогом українців. Пан Сендерсон походить з Литви і, здається, є жидівського походження. В 1922 р. 18-літнім юнаком він прибув до Америки. В своїх зацікавленнях Росією направду користувався працями російських істориків, а тому не дивно, що у його доповідях найбільші тирани російської імперії, Грозний, Катерина II, Петро I та інші, вийшли, як „поступові" та „ліберальні" постаті. Не лїпше представляється його знання історії совєтської Росії.

В. Америці направду числяться з публічною опінією. В цьому випадку лише кілька осіб написали протестаційні листи, але управа телевізійної стації поставилась до них з великою увагою. На підставі цього можемо припускати, що якби ця стація одержала кілька десятків таких листів, то можливо перервала б програму. Мабуть ніколи так боляче не відчувається брак доказових наукових матеріялів про окремішність України, як в подібних до наведеного випадках. Чомусь поза історією Грушевського, виданою УНСоюзом, в англійській мові нічого не залишається, що могло б переконливо промовити пересічному чужому науковцеві.

К. К.

о. М. Федорович

ЖИТТЯ, ЩО НАРОДИЛОСЯ У ГРОБІ

Описуючи смерть Божого Сина на Голготській горі, всі чотири святі Євангелисти одностайно стверджують, що під час останніх хвилин агонії Божого Сина на хресті наступив дивний феномен природи: всю ближчу й дальшу околицю Єрусалиму сповила темрява. „Наближалася шоста година, і темрява стала по цілій землі аж до години дев'ятої... І сонце затьмарилось" (Св. Євангеліє від Луки, 23: 44-45). Те саме, майже ідентичними словами, записано у трьох інших Євангелистів. (Шоста година тодішнього числення відповідає теперішній третій годині з полудня). Цей небувалий випадок, назвати б його — інтервенцією небес щодо нормального ладу в космосі — нагадує іншу нерозгадану подію, яка мала місце під час пришестя на цей світ Божого Сина, а саме Вифлеємську зірку. Перші й останні хвилини Христового побуту на землі, як бачимо, позначені діями, які людський розум сприймає, інтерпретує — не калькуляціями математики чи фізики, а лише трансцедентальними актами релігійного порядку, тобто — лише вірою.

І не нароком, не якимось непередбаченим „припадком", а з Божої волі мала місце така нерозгадана інтервенція небес — у цьому, такому трагічному (по-людськи беручи) моменті життя і відходу із цього світу Божого Сина. Яка богословська інтерпретація цього надзвичайного природного явища? У цьому критичному для світу моменті, у хвилинах найглибшого приниження Христа-людини — мертві й бездушні стихії природи, саме в такій драматичній формі складають Страдникові-Христові свій останній салют. Небеса неначе скидають на землю завісу ночі, щоб, прислонивши серпанком темені-безпросвіття місце Роз'пяття, прикрити масстатом тиші — містичну хвилину розлуки Христа-Бога із Христом-людиною на хресті. Богослужбові тексти відомої „Утрені св. Христових Страстей" (популярно названої „Поклонами") на земський лад персоніфікують причини цього повного захмарення сонця у ці біблійні три години: не то люди, але й само сонце, а з ним уся вселенна стрепенулися в німому болю, в жахливому одчаю, побачивши смерть, а потому й бездушне Тіло Христове, на хресному дереві повисле... Заплакали зорі, застогнала земля, сонце на небі погасло...

З догматичної точки зору насильна і яка ж болюча Христова смерть була чимось більшим, як „трагічною кончиною" великої, сильної, славної, а то й святої людини! Це було завершення земної путі Того, що на це лише народився і жив, щоб „віддати себе за друзів своїх". Зате для Христових ненависників, для тодішніх жидівських провідників цей останній акт Великої П'ятниці був довгоожиданою смертю найбільш ненависної їм Особи, Христа Господа. За тим, на їхню думку, було це вже знищення цілої релігійної системи (Христового навчання), яку вони різко відкинули, як „незгідну" із Законом Мойсея, із вірою своїх батьків.

Земськими категоріями міряючи, виходило, що грішна людина виграла двобій із небом. Що „старшина і книжники" жидівського народу поконали Христа, Який на їхню думку, вчинив нечуваний злочин — „назвавши себе Богом"... Що більше, духове розгублення, непевність і деяка зневіра були слідні і в найближчому оточенні вмираючого на хресті Господа. Стан душевного заломання поміж деякими св. Апостолами позначався ще більше тоді, як мертве Христове Тіло поклали до гробу, що був родинною власністю багатого й вельми чеснотливого, всіма шанованого Йосифа із Ариматеї.

Усі чотири святі Євангелисти майже однозгідно описують останні Христові хвилини на землі, Його страдання на хресті й дальші дії, про що вище згадано. Усі вони дали християнству широку й драматичну канву-полотно Христової болізни. Також усі чотири Євангелисти детально й реалістично змальовують Голготську Страсть свого любого Учителя і Господа. Лише два Євангелисти розповідають про Христове Народження у Вифлеємі, також лише два святі євангельські, божественні літописці подають про спокушування Христа сатаною перед Його публічним виступом (після охрещення в Йордані). Євангелист Йоан зовсім не згадує величної події Христового Преображення на Таворській горі, також немає у нього згадки про Христове Вознесіння. Значить, величні й радісні моменти із Христового життя не знайшли повної хронології у їхніх святих Книгах, зате трагічні події Великої П'ятниці — всі чотири Євангелисти подають повністю! Таке однозгідне акцентування Голготської Драми означає, на думку церковних письменників, давніх і сучасних авторів, що Христос Своєю мукою й смертю на хресті дарував нам вічне життя. Що хресне дерево стало престолом слави Небесного Царя, що терновий вінок на Його голові — це не символ пониження, наруги над Ним збоку римського воярства, але царський вінок перемоги над грішним світом і над самим пеклом. Смертю смерть Христос поконав.

Християнська старовина подає багато леґенд із часу Христового побуту на землі. Багацько релігійної фантазії знаходимо у старохристиянських апокрифах, але найменше тієї людської допитливости щодо трагічних подій на Голготі. Все те болюче й жахливе, що мало місце у Велику П'ятницю, належить до категорії такого божественного чину, що навіть глибоко релігійній людині не годиться цю містерію Христової Страсти „доповнювати", тобто профанувати своїми власними коментарями, навіть чисто поетичного, літературного порядку. Христове, таїнственне „поза межами болю" достатньо авторитетно змалювали й по всі часи зафіксували для всього християнства святі Апостоли! Решта належить до молитовно-контемплятивної сфери віруючої людини.

Зовсім інакше відношення св. Апостола Павла до подій Страсного Тижня. Цей ельоквентний і незвичайно чутливий Апостол, цей бистрий оповідач-автор і такий популярний благовісник Христового Навчання у своїх незрівняних Листах (Посланнях) зовсім промовчує Христові страдання і саму Господню смерть! Зате в його надхненних Листах так багато згадок і конклюзій щодо Христового Воскресіння із мертвих. Цей найревніший і найбільш динамічний Апостол у всій своїй довгій і многограний апостольській діяльності — скрізь бачить і проповідує лише „духового Христа". Не Того, що жив на землі, навчав, терпів і помер, але лише Того, що у

(Продовження на стор. 3-ій)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

ЖИТТЯ, ЩО НАРОДИЛОСЯ У ГРОБІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

славі Свого Небесного Отця. Того прославленого Христа він скрізь бачить, з любови до Нього він сам, і неоднократно, розпинається на хресті своїх місіонерських подвигів... Щобільше, він Христові рани носить на своїм тілі, удруге переживає Христові муки. Такий суто надприродний, абстрактно-духовий акт зору св. Павла щодо самого Христа та Його страждань і смерти деякі автори пояснюють тім, що цей Апостол, мабуть, не бачив на свої очі Ісуса Христа. Ставши аж по смерті Спасителя із Савла-ворога „Павлом-апостолом, у своїх науках, потому у своїх чудових Посланнях, концентрує свою увагу, віддає ціле своє палке серце одному Христовому благовістю. Живе вже не він, але живе у ньому Христос, і то цей, Розп'ятий його незрячими земляками. Стільни в Євангелистів, також у „Апостола народів", св. Павла про містерію Христової смерти. Початок її сягає Вифлеєму, бо ціль Христового народження — була Його смерть на хресті. Останнім актом земської мандрівки Христа було положення Його Тіла до гробу, що його дарував Христові благородний Йосиф із Ариматеї. Від вертепу аж до цього гробу в тіні оливок і кипарисів — Він наш Спаситель!

Також із Господнім Гробом пов'язана тісно історія християнства, Він і по сьогодні найдорожча реліквія для всіх християн світу. На нього мають однакове традиційно-історичне „право" всі галузі й паростки одного колись Христового Стада. Впродовж століть, під гураганами руїнницьких профанацій свят и х місць християнства збоку іновірців, дуже багато пам'яток із часу земського побуту Спасителя у Святій Землі затратилося. Стоїть лише, і без більших ушкоджень, граніт в Оливному саді, із темним отвором посередині, як і стояв у часах апостольських. Це — святий Гріб Господній. У його темній челюсті св. Апостоли зложили мертве Тіло Спасителя. За визволення Святого Гробу із рук невірних турків ішли довгі й важкі походи, запеклі бої середньовічних лицарів, хрестоносців. Багатотисячні армади цих „оборонців" Христового Гробу кількома наворотами визволяли це святе місце.

На цьому Господньому Гробі наш ігумен Данило (1112-1113 рр) молився гаряче за своїх благочестивих князів, за все воїнство наше і за всю землю руську... А під Христовий Великдень поставив на святому Господньому Гробі дорогу лямпаду „від усієї землі руської".

Воскресіння і життя вічне народилося у цьому гробі. Єдиному мовчазному свідкові і по наші дні — Божої Милости над нами. Чи й коли новий Данило Паломник поставить золоту лямпаду на цьому Господньому Гробі — від усієї вільної Землі Української? За її благочестиве воїнство-лицарство, за її правлячу владу? Наша лямпада до Христового Гробу і цього року — наша молитва. „Україна, — це не рай земний, бо раю на землі не може бути. Україна — це найкраще виконаний обов'язок супроти Бога і людей. Україна — це перш за все Дух, а не Матерія. І тільки перемогою духа може бути з хаосу матерії створене щось, що має свою душу, що існує — власне Україна... Тільки великим Христовим походом Духа на українське Пекло тілесних пристрастей і хаосу матерії — можна створити Україну" (Вячеслав Липинський. „Листи до братів-хліборобів", Вступ, 14-та ст.).

Воскресення України із гробу — тільки великим Христовим походом Духа на сучасний, і тут, за океаном, хаос матерії та культ „золотого тельця". Містерія Господнього Гробу це побіда Духа над Матерією. Христа над Його ворогами.

Великодня висилка Українського Конгресового Комітету Америки

З нагоди Свята Воскресення Христового, Український Конгресовий Комітет розіслав Великодний Привіт і побажання Українцям та їх Родинам у ЗДА.

Лист розіслано на адреси передплатників братських часописів: „Свобода", „Америка", „Народна Воля" і „Українське Народне Слово".

В ковертах громадяни знайдуть мистецьку картку „Великодні Гаївки" — образ нашого українського маляра Івана Кучмака, в кольоровій репродукції п. Софрона Федева, а також лист „До Братів і Сестер", із короткими інформаціями про теперішню працю УККА та про наші чергові завдання і потреби.

Другу сторінку цього листа використано на „Великодньо-весняну сторінку" для наших найменших. Тут вони знайдуть короткі вірші Л. Глібова, І. Франка, О. Олеся, Грицька Чупринки та дитячі співанки. Звертаємо увагу наших Матерей на цю сторінку: нехай українська дітвора вивчить ті віршики!

Інформуємо, що в окремих випадках на ту саму адресу може прийти два, або навіть три листи. Звертаємо увагу, що це не є помилка чи недогляд, лише технічна необхідність: такі листи одержать передплатники двох або трьох зазначених вгорі часописів, бо з погляду коштів та витрати часу не оплатилося б ті однакові адреси вишукувати. Тому просимо, як і раніше просили, ті зайві листи передати чи переслати сусідам, що українських часописів не одержують та про працю нашої Установи нічого не знають.

Бажаємо всім нашим Громадянам Веселих Свят та доброго здоров'я.

Український Конгресовий Комітет Америки.

Квітень
Року Божого 1960.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
Відділ в ГЕМТРЕМКУ і Північно-Східньому ДІТРОЙТІ
влаштовує

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди
20-ліття існування Українського Конгресового Комітету Америки
і
15-их роковин заснування першого Відділу УККА.

Головними промовцями будуть: Конгресмен Альвін М. БЕНТЛІ та дост. Степан ЯРЕМА, екзекутивний директор УККА, що вперше виступить на терені Великого Дітройту.
Програму збагачує МИСТЕЦЬКА ЧАСТИНА, у виконанні кращих сил нашого міста.

Бенкет відбудеться

в суботу, дня 23-го квітня ц. р.
в год. 7:00 вечора

в приміщенні УНК „ОРЛИК" — при 9740 Конант вул.
Проситься все Українське Громадянство взяти численну участь в Ювілейному Бенкеті та тим самим причинитись до ефективного відмічення згаданих роковин.

ВСТУП на бенкет — $ 2.50 від особи.

Літературно - Мистецький Клюб
в НЮ ЙОРКУ
Субота, 30-го квітня 1960 р.
заля JUNIOR HIGH SCHOOL
Avenue "B" (між 4-6 вул.) — в Ню Йорку

Сімнадцятий ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК

У ПРОГРАМІ:
Балет — Скрипкове сольо — Фортепіянове сольо — Читання Авторами прози і поезії — Гумореска — Дует: „Весна в ритмі танґ" — Оперний Ансамбль, під керівництвом: Е. КРАХНО та К. ТАРАНОВОЇ.

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:
Оксана ВІКУЛ, ДІМА, Валя КАЛИН, Іванна КОНОНІВ, Ждана КРАВЦІВ, Тамара МАКОВСЬКА, Стефа МАЛИЧІВСЬКА, Клавдія ТАРАНОВА, Дарія ЯРОСЛАВСЬКА, Марія ЦІСИК, Леся ХРАПЛИВА;
Борис БАЗАЛЯ, Богдан БОЙЧУК, Євген КРАХНО, Григорій МАРЧУК, Микола ПОНЕДІЛОК, Микола ШЛЕМКЕВИЧ.

ПОЧАТОК — в год. 6:30 вечора.
КВИТКИ: по $ 1.00, $ 1.50 і $ 2.00 — у крамницях: „АРКА", „ЕКО", „СУРМА".

У ВАШИНГТОНІ ЗАКІНЧИЛИСЬ НАРАДИ ЗАХІДНІХ МІНІСТРІВ

Вашингтон. — У минулий четвер закінчились триденні наради міністрів закордонних справ ЗДА, Англії, Франції, Західньої Німеччини, Канади й Італії та генерального секретаря НАТО. В тому останньому дні була мова про так звані східньо-західні взаємини, під чим треба розуміти цілість відносин між Заходом і Совєтами. Тут — за твердженням газет — не було такої одностайности думок, як вона напр. проявилась була у підході до німецької і берлінської проблем, бо різні західні міністри різно оцінюють совєтські інтенції і різно передбачують тактику Хрущова у Парижі. Тому рішено продовжувати ці розмови дипломатичним шляхом та — чекати на найближчі совєтські ходи. Рішено не допустити східньо-німецьких комуністів в ніякому характері на конференцію „на вершинах". Західня Німеччина влегшила ту постанову, зрікшися всякої власної участи на тій конференції. Захід дістав дуже прикру лекцію від східньо-німецьких комуністів на останній конференції міністрів закордонних справ у Женеві, де західні і східні німці були допущені в характері обсерваторів.

Президент буде конферувати з Міні в справі робітничо-промислової конференції

Вашингтон. — Представники секретарів торгівлі і праці Фредеріка Мюллера і Джеймса Мічелла повідомили, що в дні 26-го квітня президент Айзенгавер має відбути наради з головою Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Джорджом Міні, щоб обговорити справу робітничо - промислової конференції, яка мала б відбутися десь в червні ц. р. Вже виготовлені є головні засади, згідно з якими мала б працювати ця конференція. 1. Президент Айзенгавер мав би відкрити цю конференцію, але в дальшому її веденні не брав би участи, бо уряд не хоче вмішуватися до справ, які мають вирішити робітники й працедавці. 2. Від працедавців мали б брати участь в конференції тільки ті фірми, які визнають робітничі спілки і які мають з ними збірні договори. 3. На конференції мали б вирішити справу, в якому обсязі робітничі спілки мали б брати участь в збільшуванні промислової продукції, і як повинні працедавці ділитися з робітниками тими прибутками, які настануть внаслідок збільшеної продукції.

Згинув шеф летунства Сіяму

Тайпей. — Шеф сіямського летунства, маршал Чалермкіят Ватамангура і 17 інших осіб, в тому числі шеф сіямської розвідки, високі старшини і жінки кількох їх, згинули в летунській катастрофі, коли вони верталися до Сіяму з конференції протикомуністичних військових лідерів Південної Азії в столиці Формози. Сіямський літак, що ним звичайно летіли члени королівської родини, швидко після відлету з Тайпеї, зачіпив крилом об узбіччя гори, після чого прийшов вибух. Всі, що летіли літаком, згинули.

ПОДЯКА

Була така Воля Всевишнього, щоб
НАША НАЙДОРОЖЧА
ОЛЮСЯ
не зазнала молодечих радощів та після важких повоєнних переживань і довгої злющої недуги, перейшла у Вічність.

В нашому горю виявили нам свої спочуття Наші Рідні й Приятелі, яким складаємо щиру подяку за Служби Божі, молитви, вінки, квіти, усні й письмові заяви, співи й похоронний опровід.

Зокрема сердечно дякуємо Впр. о. Пароховi д-рові Ю. Батрісеві за відправу Панахиди, Всч. О. Ч. В. В. П. Кузьм'якові за відправу похорону, жалібної Служби Божої і зворушливу прощальну проповідь в Церкві, Прп. Сестрам Ч. В. В. під проводом Матері Директорки та засмученим Дітям Парохіяльної школи за щирі молитви й участь у жалібних відвідинах відкритої домовини, Учительському Зборові обох шкіл, Парохіяльної та Українознавчої, що своїми щирими сльозами виявили правдиву любов до Померлої, давнім Її Товаришкам, Товаришам, Оселянам з Нероевбурґу, місцевим і замісцевим Рідним, зокрема нашим професійним Співпрацівникам, за вислови спочуття та жертви на пам'ятник.

Дякуємо також Похоронному Заведенню П. Яреми за зразковий і поважний опровід.

Хай Всевідучий Бог заплатить Вам за Ваші спочуття!

ЯРОСЛАВА й ЮРІЙ КИСІЛЕВСЬКІ

Ню Йорк, у квітні 1960.

Замість квітів на могилу
бл. п. суд. радника д-ра **СЕМЕНА ФЕДУНА**
складаємо
на потреби Осередку Наукового Товариства ім. Шевченка в Сарсель, Франція,
по $ 20.00 — і — по $ 30.00
ОЛЬГА & ІВАН ГОРОДИСЬКІ
ОСИПА і МИХАЙЛО ГОРОДИСЬКІ
МИКОЛА ПРОЦИК
ДАРІЯ і АНАТОЛЬ ВАЛЮХ

ВИШНІ ЦВІТУТЬ У ВАШИНГТОНІ

На світлині видко, як відвідувач столиці, пані Ганс Гостеттлер з Енн Арбору, Мишиґен, з подивом дивиться на Капітоль, який стоїть серед розквітлих японських вишень.

● Албертійський університет в Едмонтоні, Канада, запросив д-ра Яра Славутича на посаду професора слов'янських мов і літератур у слов'янському відділі. Яр Славутич закінчив Педагогічний Інститут в Запоріжжі, Україна, а ступінь М. А. і доктора філософії одержав на Пенсилвенійському університеті в 1955 р. Від років він є викладачем мов у військовій школі в Монтерей, Каліфорнія.

● Оголошення про українські писанки і про можливість набування інструкцій про їх писання, як теж і видань з кольоровими репродукціями писанок, таких, як книжка „Юкреніен Арт", вміщене книгарнею „Сурма" в журналі „Ґірл Скавтс Ґайд", мало широкий відгук серед американських скавток. На протязі останніх двох тижнів згадана книгарня одержала сотки листів і запитів у справі українських писанок з проханням про інструкції, як їх писати, і водночас із численними замовленнями оригінальних українських писанок.

Роберт Морріс закликає ЗДА до політики визволення народів за залізною куртиною

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Кандидат на сенатора в Ню Джерзі, колишній міський урядовець міста Ню Йорку Роберт Морріс промовляв на зборах в Рутґерському університеті і закликав ЗДА до політики визволення тих народів, які є поневолені за залізною і бамбусовою куртинами. Він казав студентам 4-ох коледжів: „Ми є морально зобов'язані у відношенні до одного більйона наших братів в кайданах, і їхнє визволення повинно бути нашою метою. Ми завжди повинні противитися, щоб визнати статус кво для тих народів в кайданах". Р. Морріс старається про республіканське найменування на сенатора і змагається з теперішнім республіканцем сенатором Кліффордом П. Кейсом. Морріс казав, що ЗДА повинні „противитися політичній, військовій і моральній агресії Хрущова — цього модерного Джінґіс хана", бо це є наш обов'язок, який відповідальні люди мусять виконати. Коли ми не вспіємо цього зробити, казав Р. Морріс, то наша велика спадщина волі і свободи буде знищена, а з нею пропаде і світло релігії на довгий час.

Христос Воскрес

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

З нагоди
ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ЯКНАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
всякого добра та успіхів Шановним Управам Відділів Товариства та усім українським Інженерам
пересилає
ГОЛОВНА УПРАВА
Товариства Українських Інженерів Америки
Інж. Роман РОГОЖА Інж. Тарас ДУРБАК

Усім Організаціям, Товариствам та „Рідним Школам", що ведуть Школи Українознавства, В. Панам Інспекторам, Усім Дирекціям, Учительству та Учням, як теж їхнім Батькам,
пересилає з нагоди
СВІТЛОГО ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
свої сердечні ПРИВІТАННЯ та щирі ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
ШКІЛЬНА РАДА

Українська Хроніка

● Український Конгресовий Комітет Америки, Відділ в Гемтремку і Північно - Східньому Дітройті, влаштовує в суботу, 23. квітня ц. р. Ювілейний Бенкет з нагоди 20-ти ліття існування Українського Конгресового Комітету Америки та 15-ти літньої річниці заснування першого Відділу УККА. Свою участь в бенкеті зголосили вже конгресмен Т. Махровіч, конгресменка Марта Ґріффіс та конгресмен Джан Дінґель. Головну святочну доповідь виголосить конгресмен Альвін М. Бентлі, теперішній кандидат на сенатора в стейті Мишиґен. Український Конгресовий Комітет репрезентуватиме адв. Степан Ярема, екзекутивний директор УККА, що вперше виступить на терені Великого Дітройту.

● Адв. Романа Олесницького, відомого українського правника і діяча, призначено шефом бюра перекладачів у відомій американській видавничій фірмі МкҐрав - Ґілл Публішинг Компані у Ню Йорку.

Літературно-Мистецький Клюб
в НЮ ЙОРКУ
В суботу, 14-го травня 1960 — в год. 7:30 веч.
в залі JUNIOR HIGH SCHOOL
Ave. "B" — (між 4-5 вул.) — в НЮ ЙОРКУ.
по поворотi з виступів в ЕВРОПІ
КОНЦЕРТ ОПЕРОВОГО СПІВАКА, БАРИТОНА УКРАЇНСЬКИХ І ЧУЖИХ ПІСЕНЬ
ТЕОДОРА ТЕРЕНА
В ПРОГРАМІ:
Твори українських і чужих композиторів. — Українські пісні будуть виконані в Америці по раз перший.
Продаж квитків: „АРКА", „ЕКО", „СУРМА".

Франція схвильована першим випадком злочинного схоплення дитини

Париж. — Ціла Франція була впродовж трьох днів найбільш схвильована рідким в її історії „кіднаперством" — підступним схопленням в білий день дитини задля вимушення від батьків величезного грошового окупу. В минулу середу 13 ц. м. пополудні, коли 4-річний Ерік Пежо бавився з своїм старшим братом і 4-ма іншими дітьми на терені ґольфового клюбу на передмісті Парижу, підійшов до дитини якийсь стрункий молодий чоловік, взяв хлопчика за руку і перейшов з ним через діру в старому мурі на сусідню сліпу вулицю. Там, імовірно, чекало авто, яким злочинці від'їхали разом з дитиною. На місці, звідкіль дитина довірливо пішла з незнайомим, знайдено листа до батьків з перестогою, щоб вони не повідомляли поліції та щоб приготовили $100,000 викупу, якщо хочуть побачити дитину живою. Дідо схопленої дитини, П'єр Пежо, є президентом і генеральним директором одної з найбільших у Франції автомобільних фабрик відомої марки „Пежо", — батько затруднений в тій фірмі як віце-президент. Батьки проголосили через радіо заклик до „кіднаперів" з готовістю до переговорів, а поліція даремне шукала слідів злочинзвертала увагу на „американський" характер того злочину. В минулий четвер хлопчину знайшли переляканого, але здорового перед одним рестораном. Батько, здається, заплатив викуп. Він відмовився будь-що про те сказати. рактер того злочину, не відомо в європейських відносинах.

● Нову Управу Українського Студентського Клюбу в Торонтонському університеті очолюють студ. Олесь Бабій, як голова та Марта Скорупська, як секретар.

РОЗШУКИ

Пошукую
СТЕФАНА ДЯКІВ,
з села Човгани, пов. Станиславів. Виїхав з дому в 1942 році до Америки, або Канади. Пошукує Ольга Маланюк, з дому Дубляник. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Olha MALANIUK
12320 Maine Street
Detroit 12, Mich., USA

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СЕНТ ЛУІС, Мизурі. — Повідомляється всіх членів Т-ва св. Володимира, Відділ 179, що Місячні Збори відбудуться в суботу, дня 23-го квітня ц. р., в год. 5-ій по полудні. Проситься прибути на збори, і вирівнати свої залеглі вкладки, бо Відділ змушений зуспендувати тих членів, котрі ще не вирівнали своїх вкладок. — М. Дмитришин, предс., М. Кульчицький, касир, І. Назар, секретар.

SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

Читайте щоденник „Свобода"

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"